

I modsætning hertil angår § 3 ændringer af selskabernes aktiviteter *inden for* den ydre ramme, der er angivet i vedtægternes formål.

Formålsbestemmelserne i vedtægterne for de eksisterende selskaber, Dansk Olie og Naturgas A/S med datterselskaber, er gengivet i bilaget til lovforslaget. Bestemmelserne er bl.a. udformet under hensyn til de opgaver, der er henlagt til koncernen ved lovbestemmelser, eneretsbevillinger og aktstykker. I overensstemmelse med sædvanlig praksis på selskabsområdet har formålsbestemmelserne imidlertid en forholdsvis bred udformning. Som følge heraf har selskaberne på flere områder adgang til at påbegynde nye former for aktiviteter, uden at det er afklaret, om der er parlamentarisk tilslutning hertil.

En sådan parlamentarisk afklaring vil naturligvis finde sted, såfremt den pågældende udvidelse af selskabernes virksomhed nødvendiggør en statslig bevilling. Kan selskaberne imidlertid tilvejebringe de fornødne midler uden statslig bevilling, f.eks. ved lån eller selvfinansiering, vil det eksempelvis inden for vedtægternes rammer være muligt for selskaberne at optage sådanne betydningsfulde nye former for virksomhed som olieraffineringsvirksomhed og efterforskning og indvinding af olie, f.eks. på den engelske eller norske kontinentalsokkel.

Den brede udformning af vedtægternes formålsangivelse i forhold til den virksomhed, der foreligger parlamentarisk stillingtagen til, har i flere tilfælde givet anledning til tvivl med hensyn til selskabernes handlemuligheder. I den forbindelse kan henvises til redegørelsen i statsrevisorernes beretning nr. 12, 1981 vedrørende koncernens dispositioner med henblik på *forberedelse* af koncernens eventuelle deltagelse i efterforskning og indvinding af kulbrinter på dansk område. Ligeledes kan nævnes spørgsmålet om, hvorvidt selskabernes aktiviteter på oliehandelsområdet kan udvides således, at koncernen selv deltager i virksomhed omfattende olieoplagring, distribution og salg direkte til aftagere af olieprodukter.

Det må anses for ønskeligt, at der på forhånd har været lejlighed til en politisk vurdering, inden selskaberne iværksætter nye former for aktivitet, selvom de fornødne midler kan tilvejebringes uden statslig bevilling.

På denne baggrund foreslås der i § 3 en ordning, hvorefter en beslutning i selskaberne om at påbegynde virksomhed, der ikke er henlagt til selskaberne ved eller i henhold til lov, eller hvortil der ikke er bevilget statslige midler, lån eller garantier, ikke kan gennemføres, uden at beslutnin-

gen forinden er godkendt af energiministeren og forelagt et af folketingsnedsat udvalg. I forbindelse med forelæggelsen for folketingsudvalget skal energiministeren redegøre for finansieringen af den pågældende virksomhed.

Ordningen medfører ingen ændring i den sædvanlige ansvarsfordeling mellem minister og folketingsudvalg. Afgørelsen af, om den påtænkte udvidelse af selskabernes aktivitetsområde skal gennemføres, er energiministerens og sker på dennes ansvar. Bestemmelsen i § 3 sikrer imidlertid, at selskaberne inden for det vedtægtsbestemte formål kun kan påbegynde nye former for virksomhed af den karakter, der ovenfor er nævnt eksempler på, efter at der forinden har været lejlighed til en nærmere politisk vurdering heraf i det pågældende folketingsudvalg.

§ 3 omfatter ikke beslutninger vedrørende virksomhed inden for områder, der er henlagt til selskaberne ved lov eller i henhold til lov, det vil sige virksomhed på grundlag af de eneretsbevillinger, der er eller måtte blive meddelt selskaberne. Inden for disse områder, hvor karakteren og rammerne for selskabernes virksomhed fastlægges direkte af folketingsudvalget eller – for eneretsbevillingernes vedkommende – forelægges for et af folketingsnedsat udvalg, jfr. f.eks. undergrundslovens § 6, må en yderligere parlamentarisk stillingtagen til selskabernes virksomhed anses for upåkrævet.

På samme måde omfatter § 3 ikke beslutninger om iværksættelse af aktiviteter, hvortil der ved lov eller af finansudvalget er bevilget statslige midler, lån eller garantier. Karakteren og omfanget af den virksomhed, som selskaberne på dette grundlag kan udøve uden forudgående godkendelse fra energiministeren og forelæggelse for vedkommende folketingsudvalg, vil således afhænge af de forudsætninger, der er knyttet til den statslige bevilling. Det vil være naturligt, at godkendelses- og forelæggelsesproceduren i § 3 følges i sådanne tilfælde, hvor det er tvivlsomt, om en påtænkt aktivitet falder inden for forudsætningerne i lov- eller bevillingsgrundlaget.

Der vil i nogle tilfælde kunne være spørgsmål om, på hvilket stadium en ny form for virksomhed er iværksat og således omfattet af § 3. Det kan i den forbindelse nævnes, at dispositioner af den karakter, som blev truffet af selskaberne med henblik på forberedelse af koncernens eventuelle deltagelse i efterforskning og indvinding af olie, jfr. statsrevisorernes beretning nr. 12, 1981, vil være omfattet af bestemmelsen. På den anden side vil § 3 naturligvis ikke omfatte enhver anvendelse af selskabernes ressourcer i forbindelse med forbere-